

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
czimzendő.

A hirdetési díjazabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János; Berde Áron, Szabó Sámuel, Szentgyörgyi József, Vörös Sándor,**
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos.**

Tartalom: Havi emlékeztető: november. — Országos gyűléskiállítás Budapesten. III. F. M. — Szüret után. Szentgyörgyi Lajos. — A monostori szüret. Mátyus Samu. — A szilágy-somlyói mintaszüret. r. ó. — Könyvismertetés (Lóisme, irta Dászkal György.) Dr. Szentkirályi Ákos — Egyveleg: Hálanyilatkozat. Hunyadmegyei gazd. egyesület. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. Hirdetés.

Havi emlékeztető.

November.

Ház és udvar. Ki bármi oknál fogva épületeit rendbe nem hozta, iparkodjék az elmulasztottakat helyre hozni. Ki épületeinek kijavítását maga idejében, mikor még kevesebb kárral és költséggel teheti, elmulasztja: előbb-utóbb nagy kárát vallja.

Kazal,- asztag- és boglyatetőik, ha szükségesnek mutatkozik, ismételtén kijavítandók; e csekélység elmulasztása miatt, takarmányunk nemcsak mennyiségileg apad, de minőség tekintetében is sokat romlik s télen át állataink egészségét rontja.

A gabona elcséplését, ha még be nem végeztetett volna: egész erővel kell folytatni és befejezni. A réktárba helyeztet gabonakészleteket megforgatjuk és a szükséges rostálásokat teljesítjük.

A répa felszedetvén, kazalba rakva beföldeltetik, nehogy a beállható fagy miatt szenvedjen.

Minden gazda tűzifa-szükségletét most szerzi be; ki elmulasztja, kénytelen később — egy és más vidéken — szalmáját eltüzélni.

Szántóföld. Ha az idő engedi, az őszi vetést folytatjuk és bevégezzük; vetés végeztével őszi ugarszántással iparkodunk, különben a jó gazda-nevet meg nem érdemeljük.

Fagyok beálltával megkezdjük a trágyahordást; a kihordott trágyát nem rakjuk kupaczkokba, hanem a szekérről lehánnyva, rögtön egyenletesen elterítjük.

Rétek és kaszálók száraz időben legeltethetők, esős időben minden állatot távollartsunk, nehogy a gypot az állatok taposása rontsa. A réteket védő árkok kijavítandók, új árkok ásandók; ennek elhanyagolása okozza, hogy a járó-kelő utasok olykor rétejnkre csapnak s a számtalan kerék nyom majd kaszálás-

kor juttatja a réttulajdonos eszébe, mit mulasztott el annak idején.

Állattenyésztés. Az istállóban összegyűlt ganéjt trágyadombra hordva simára szét kell teregetni.

A lovak vakarása és kefézése főgondjaink egyikét képezze.

Az istállók szellőztetését el ne mulasszuk; a ménésbeli lovak naponta néhány órai megsétáltatása az egészség fenntartásának fő kelleke.

A csikók és vemhes kanczák tápláló élelmezésben részesülnek. A jászalokból sohase hiányozzék a kőszó. A tejelő marhák élelmezésére különös gondunk legyen; a növendék állatok is csak tápláló élelmezés mellett fejlődhetnek jól. A bivalok, meleg istállóban, gyengébb takarmány mellett is jól érzik magukat.

A sertések még mindig találnak ennivalót, de a hasas állatok már nem élnek meg szabadon a nélkül, hogy ki ne legyenek téve az elvetélés veszélyének. Ha nincs száraz fekhelye és a legzordonabb időben is néhány órát szabadban nem járattuk: a sertés egészséges nem lehet. A makkon lévő sertésektől meg ne vonjuk a sőt. Ha csak tehetjük, a hasas koczáknak ocsút ne adjunk, mert az abban lévő gyomok magvai és az anyarozó elvetélést okozhatnak.

A durvább gyapjuval bíró juh még szabadban csatangol és csak zuzmorás időben, kihajtás előtt kaphat kevés takarmányt, nehogy üres gyomorral hagyja el fekhelyét.

Hizlalás végett bekötött mustra ökörre és más hizó állatokra különös gondot fordítunk. A bőr tisztántartása, ételés és itatásnál követett rend és pontosság, továbbá naponta nyújtott só-adag — mely legcélszerűbben a jászolba helyeztetik el — az eredményes hizlalásnak nélkülözhetlen kelleke; természetesen csak úgy, ha elegendő jó takarmánnyal párosul.

A szárnyas házi állatok már szemet kérnek; meleg ólak hiányában a tojás megszűnik.

Szölő. Mihelyt a szüret elmúlt, metszeni kell: a karikás mívelésnél a kitermett karikát, csotorkákat és fölös vesszőt levágjuk, még pedig nem kaczorral, hanem ahhoz való célszerű ollóval; meghagyunk a karika vállán levő 2—4 magfából kettőt-hármat és az esetleg a csapon májusban meghagyott két vesszőt,

A Guyot rendszernél hasonló módon járunk el.

A csapos mívelésnél legjobb a metszést tavaszra hagyni, mert a kurtára vágott csapokat nem lehet elfedni.

Ezeket végezvén, rögtön a fedéshez látunk és szemmel tartjuk, hogy a lusta napszámos ne törje és pusztítsa el a tökéket, hanem óvatosan fektesse a hegynek és teljesen felhúzza földdel a tövét.

A mennyiben szüretkor megraboltad szőlőd földjét, igyekezzél azt visszapótolni trágyával.

Pincze. A pinczében minden héten pontosan töltögetünk; a vörösbort lefejtjük és kisajtoljuk, a tavalyi borokat lehuzzuk nagy vigyázattal és a tisztaságot mindig és mindenben szem előtt tartjuk, mert ez a legjobb pinczemeszter!

Gyümölcsös. Az őszi ültetést szép napfényes lanya időben be kell végezni. A tavaszi ültetéshez a gödrök ásása folytatatik. A gyümölcsfák tövei körül a föld felásandó. A múlt hóban említett *Neustria brumata* hernyó elleni védelmet folytatni kell. A gyümölcsfák trágyázását folytathatjuk. Ha a fákat a nyulak ellen még nem kötöttük volna be, most végeztessük el. A fák koronái ritkítását és ujtását még mindig végezhetjük és pedig czélszerűbben mint tavasszal, mikor nagyobb ágak csonkítása, csak a vízajtások számát szaporítja. A barack-redélyfákat feynyág- és gyékényekkel be kell fedni.

Faiskola A megrendelt fák kiásandók, csomagolandók és elküldendők. Alanyokra szemzett barackok rügyei, a hideg ellen finom szalmával bekötendők. Ugyisint minden fiatal oltott barackcsemete is. Ha a fiatal őszi barackcsemeték meg nem értek volna, le kell őket levelezni, így fájok hamarabb megérik. Leltár és árjegyzék készítésnek most az ideje. A gyümölcsmagvetésének is alkalmas ideje van.

Konyhakert. A múlt hónapban említett munkákat, névszerint: földforgatást, trágyázást, veteményezést, elrakást stb. megfelelő időjárás mellett még végezteni lehet. A télire elrakott vetemények a rothadástól óvandók. Spenót, téli saláta és számocza, falevelekkel gyengén betakarandó. Spárgatelepnél a földforgatását és trágyázását jó mélyen megkezdhetjük. Rosz időben és esténként gyékényfonást, jegytábla- és karókészítést, festést és írást végeztethetünk. Melegágy-keretek, ablakok, kerti eszközök és szorszámjavításnak és beszerzésnek most az ideje.

Diszkerti. A megürült virágágyások felásandók és szükség szerint javítandók. Jácint, Tulipán, Narciss, Sáfrány, Ranunculus, stb. hagymáival ezeltől egy hónappal beültetett ágyások, falevelekkel betakarandók. Nagy hideg ellen a kényesebb fák és cserjék u. m. *Cercis Siliquastrum*, *Cytisus purpureus*, *Calycanthus*, *Spartium junium*, *Paeonia arborea*, *Cydonia japonica*, *Weigelia*, *Paulownia* stb. szalmával bekötendők és ha még eddig el nem fedettek, most okvetlenül meg kell tenni. Virágházak kezelésére a diszkertésznek kiváló gondja legyen, főleg a virágok tisztán tartására nagyon ügyeljen. A téli oltásokhoz szükséges alanyok beszerzéséről most kell gondoskodni.

Méhészet Ha az idő még kedvez, méheink betelelésével nem sietünk. Minél tovább maradnak szabadban s minél többször repülhetik ki magukat és frissülhetnek fel alkalmas szép időben, annál jobban telelnek. Ilyenkor maguk is őrizkedvén a hidegtől, kirepülés alkalmával nem sok vész el belőlük, különben is csak déltájt, alkalmas időben kell őket kiereszteni. Mihelyt azonban egy-két fagyos éjszaka állott be, siessünk méheinkkel a téli helyre és bárhol teletessünk, mindenütt ügyeljünk a kellő és lehetőségig egyenlő légmérsékletre. A mozgó építményű kaputároknál az ajtó és zárdeszka közti üreget sarjuval, csepüvel vagy valami ilyenemű tárggyal tömjük ki, hogy kasainkat meleg és nedves lég környezze, így a rendkívül veszedelmes szomj-kórtól méheink védve lesznek. A közönséges szalma — vagy veszőkások teletelésére legczélszerűbb hely egy száraz, risztalevegőjű pincze, vagy egy olyan csendes, tiszta szoba, hol a hőmérő 0-nál alább nem száll. Bárhol teletjünk: csendesség, béke. nyugalom legyen ott minden tekintetben.

Erdézet. Főhasználat. Épület- és tűzfavágatás teljes folyamatban van. Erdőmivelés. A magvagnak télire való elhelyezése folyik. Erdővédelem még inkább fokozandó, mint októberben. Vadászat. Nyulra és rókára nagyban foly.

Országos gyümölcs-kiállítás Budapesten.

III.

(F. M.) Az „Erdélyi gazda“ idei 35-ik számában F. S. barátunk azt írta volt, hogy a kiállítási programmban kétőt nélkülöz: egy oktató s egy mulattató csoportot t. i. a mag és faiskolák termékeit, másfelől pedig a disz- vagy szobakertészetet.

Az idézett cikkben még számos egyéb talpraesett megjegyzés volt, mely most a kiállítás után olvasva, kiváló érdekel bir; mert azt bizonyítja, hogy F. S. jóvendölései majdnem szóról-szóra teljesezésbe mentek és hogy kifogásait úgy a rendező bizottság, mint a jury — a nélkül, hogy e cikkről a valószínűség szerint tudomása lett volna — a maga részéről is helyeselte s megfelelő módosításokkal s új intézkedésekkel a lehető visszásságoknak elejét vette.

A diszkertészeti csoportjának úgy szólván az utolsó perczben adtak kelyet, mert belátták oltis, hogy „míg ez a nagy közönséget a tárlat látogatására edesgeti, mint dekoratív anyag is megbecsülhetetlen szolgálatot tesz az egyhangu alma-körte tányérsorok között“. És tényleg a nagy termet csakis ez tette festőivé: a középen Fleischmann és Webernek már említett gyönyörű csoportozata, kétfelől Szeyderhelm és Szelnár gazdag kiállitánya, a zenekar tátongó üregét elfedő Dengler-féle dísz növény-tárlat, végre szemben, a dunasori folyosó oszlopai mellett Vladika és Friedl szép collectiói — teljes keleti jelleget kölcsönöztek a helyiségnek, melyet a sok pálma és maga a pompás terem még inkább fokozott! Helyezzük magunkat már mást a puritán álláspontra, számítsuk le az erdélyi gazd. egylet szingazdag izléses állványát, — valamint az összes növényzetet — és eredményül kapjuk a dunasori gyümölcs-piac összavisszaságát, azon egy különbséggel, hogy itt tányérban, ott kósárban kínálkozik a termény! Nem szólunk arról, hogy a gyümölcs itt sokkal szebb, változatosabb volt, mert ez természetes; csak azon benyomást akartuk jelezni, melyet az ilyen rendezés előidézett volna!

A faiskolai termények bemutatására is történt szerény kezdeményezés — a mennyiben Pecz Armin urnak meg volt engedve kőbányai telepének alakfáit és nemesítéseit bemutatni. Ha ezen engedményt az illetők általánossá teszik és jókor közlik; e csoport a legérdekesebbek egyikévé válik s fontosságánál fogva figyelmet kelt. —

A kis teremben gyümölcs, gyümölcs és megint gyümölcs — csak az egyik hosszfalat a Mauthner Ödön magkereskedő szép collectiója foglalta el. A falon Vilmorin szép ábrái fenyőgaly fonattal koszoruzva, az asztalon igen szép és terjedelmes konyhakerti termény-gyűjtemény, melynek minden (?) darabja a mellette kiállított Mauthner-féle magból fejlődött. Egyébként a czukrászat volt a konyha-kerti és mag-kiállításnak szánva, de ez meglehetősen silányul ütött ki, tekintve a ki-

állításnak országos jellegét. Nöthling Vilmos magkereskedő tünt ki itt szép magvakkal, ügyesen összeállított talaj gyűjteménnyel és új szerkezetű magcsirázatokkal. A czukrászat melletti folyosó egyik falát a budai vinczellér-képezde igen szép tárlata díszítette; meg volt itt minden a kerti eszközöktől és szőlőmiveleti módok mintázataitól egészen a murokig és vereshagymáig; az előállítás és elrendezés Molnár István és Angyal Dezső urakat dicséri.

Miután a gyümölcs-kiállítók úgy is külön és szakszerűen lesznek közelebbi czikkeinkben méltatva, ezekről most nem szólnunk és csak futólag a kolos-monostori tanintézet 107 fajból álló páratlan burgonya-collectióját, annak jeles rovargyűjteményét, valamint Magyar-Óvár burgonyáit és rovar praeparatumait említjük meg.

A gyümölcs- és konyhakerti konzervek, valamint a kerti eszközök az u. n. kis étterembe szorultak, a hol — fájdalom — mind a három csoport kényelmesen elfért. Itt a külföld is szerepelt; a hazaiak közül megemlítjük Korchmáros Jánosné jeles aszalványait, melyeknek minősége máris kiváló, csak adjusztirozásukat kell még tökéletesíteni, Mocznik Lajos kitűnő uborkáit és mustárját; az eszközök között sajnálatunkra magyar névvel nem találkoztunk. —

És midőn most a t. olvasót a kiállítás külsőségein végig kalauzoltuk; rójuk le a hála adóját azok iránt, a kiket az méltán megillet. Mindenekelőtt a legnagyobb köszönettel kell constatalnunk, hogy az erdélyi gazd. egyesület képviselői egyáltalában a legkitüntetőbb barátsággal lettek fogadva s nem mindig szerény kívánságaik a legnagyobb előzékenységgel teljesítve. Az orsz. gazd. egyesület elnökei: Gróf Szapáry Gyula és Korizmic László; a végrehajtó bizottság főnökei: Bárány Lipthay Béla és Máday Izidor, valamint a kiállítás „két” jobb keze: Ordódy Lajos egyesületi titkár és Kauser József műépítész urak annyi szíveséggel halmozták el küldötteinket, melyet érdeme szerint megköszölni, viszonzni tán sohasem tudunk.

Egyesületünk régi tagja s barátja Girókuty P. Ferencz saját bizalmas emberét engedte át a rendezés és felügyeletre; egy szóval nem találkoztunk egyetlen intézővel sem, ki egy vagy más tekintetben le nem kötelezett volna. Igen természetes, hogy e kitüntetés nem a személyeket illette, hanem bennük azon egyesületet, mely időt, fáradságot és pénzt nem kimélve oly tettelesen járult a kiállítás sikeréhez! —

A rendező bizottság lehetőleg sokat igyekezett tenni azon kiállítókért, kik maguk semmit sem tettek: az állványokat és asztalokat díjtalanul bocsátotta rendelkezésükre, czimfeliratokat nyomtatott, a beküldött névjegyzékeket (melyek közül sok valóban ijesztő helyesírással volt szerkesztve) kijavította, sőt a mennyire az idő engedte minden egyes gyümölcsfaj számára etikettet is íratott, a tárgyakat kicsomagolta s a szintén ingyen felajánlott tányérokra elhelyezte, továbbá az elnyert díjakat feltüntető táblákat is készen tartotta és a kiállítás második napján kiosztotta; végre a catalogus összeállítását úgy szólván az utolsó perczen eszközölte.

E névjegyzéknek összeállítását — mint a bizottság zárszavában mondja — két körülmény nehezítette meg:

„Először az, hogy a kiállítók némely része az utolsó pillanatig sem küldte meg az általa kiállított fajták jegyzékét, másodsor pedig az, hogy a kiállítók tényleg majd kevesebbet, majd jelentékenyen többet állítottak ki, mint részletes bejelentéseikben jelezték.”

„E körülménynél fova teljeseen érthető, hogy némely kiállítónál a catalogus adatai, a tényleg eszközölt kiállítás adataitól eltérők. Tekintve pedig azt hogy a kiállítók legnagyobb része az utolsó órában adta be részletes bejelentését; szó sem lehetett arról, hogy a gyümölcs elnevezésének helyességére figyelni lehetett volna, miért a legtöbb esetben az eredetileg beküldött szöveg lön visszaadva.” —

Miután a jelenlegi kiállítás csaknem hasonmása volt az 1880-ban Kolozsvárt tartottnak, — nem lesz érdektelen a kettő között némi összehasonlítást tenni.

Mindenekelőtt sajtóságos, hogy mindkét helyen csak az alma-, körte- és a szobakertészet csoportjai sikerültek, a többi határozottan silány volt. Ennek oka egyrészt abban rejlik, hogy a gyümölcstermelők nagyjában véve magasabb miveltségi fokozatban állanak, mint a konyhakerti termelők; másrészt pedig abban, hogy a magtermelés, a kerti eszközök készítése stb. nálunk még nagyon hátraáll.

A kiállítók száma Budapesten 143-at, nálunk 126-ot tett, az alma- és körtefajok száma itt 1800-ra, ott közel 7000-re rugott; természetesen számos faj többszörösen fordult elő.

A mi kiállításunk october 28-ától november 3-áig tartott, tehát hat napon át volt nyitva, a budapesti országos csak három és fél napig, a mit — mondjuk ki kerekén — menthetetlen hibának tartunk, mert szerintünk tíz napot, vagy legalább egy hetet kellett volna arra szánni, hogy az a roppant fáradság és költség indokolva, az a töméntelelen szép és érdekes anyag tanulmányozva lehessen! Igaz, hogy áldozatba került volna a vigadó termeinek további kibérlése; de meg vagyunk győződve, miszerint mindamellett a deficit csekélyebb lett volna, mint most, vagy tán többletet is lehetett volna elérni. Annyi tény, hogy oly nagy városnak, mint Budapestnek három-négy nap kell, csupán az értesülésre és mire megindulna a látogatás, az érdeklődő a kaput már zárva találja! Hiba volt az is, hogy a sajtó támogatására nem volt kellő intézkedés téve; — miglen a nőipar-kiállítás folyvást nagyhangu reklámokat közöltetett; addig itt még a legegyszerűbb tudnivalókról is alig értesültek a hírlapírók és így természetesen a közönség sem. Ezen körülmények összejátszásának lehet azután tulajdonítani, hogy a 300,000 lakossal és nagy vidékkel bíró Budapesten csakis 3300 ember váltott belépti jegyet, miglen Kolozsvárt 2000 ilyen látogatónk volt és midőn a főváros vasárnapja csak 1300 érdeklődött hozhatott össze, mi nagyon meglehetünk elégedve azon közel 700 egyénnel, mely a mi vasárnapunkat a tárlaton töltötte, — pedig mennyit panaszkodtunk mi akkor a közönyről, a rossz látogatásról. Most utólagosan a budapesti tapasztalás vigasztalásunkra szolgálhat! —

A legtöbb gyümölcs a rendező egyesület javára árvezve lett, a mi közel 800 forintnyi jövedelmet hozott. A mi gyűjteményünkben csak a kitűnő, jeles és jó fajok lettek áruba bo-

csáva, miglen a pomológiai csoport a köztelki gazd. muzeumban lett további tanulmányozása elhelyezve. Említsük meg kuriozum-képen, hogy a licitáción a mi Batulunk kelt el legdrágábban, mert minden darabja a lelkes vevőnek (egy erdélyi születésű budapesti gyógyszerésznek) husz krajcz árjába került!

Szüret után.*)

Egy szokásos nagy ünnep után vagyunk újból, megtörtént a szüret nálunk is.

De mintha maga a természet is restelte volna a dolgot, úgy intézte az időjárást, hogy a szüreti anyaghoz méltó legyen ez is. Folyton tartó pityergése által az idő, mintha jelezni akarta volna, hogy mennyire megbánta cselekedetét, hogy mennyire sajnálja, hogy nem fejlesztette a különben sem nagy szőlőtermést legalább tűrhető állapotra.

No de már meg van — tul vagyunk rajta — haza lopta kiki az Isten adta mustot, mely ha valamiképp borra fejlesztetheti magát, istenes ember lesz a ki próbára kel vele, bátorságot vesz az avval való élvezethez — vasárnapra.

Az általánosan megállapított szüreti nap 23-ára volt határozva, hogy mégis valahogyan egy kis jónapot csinálhassanak szőlősgazdáink úgy maguknak, mint szüretre meghívott kedves vendégeiknek. De oh fájdalom! a csaknem egész nap tartó alkalmatlan csepergés meghiusította a szép reményeket.

Valóban bő tanulmányul szolgált már csak az ez évi időjárás is arra, hogy öreg apáink megrögzött szokása in e téren is változtassunk, a mennyiben ezen a korábban érő szőlőfajok plántálása által változtathatunk.

Van egy pár szőlőtulajdonos, kiknek telepén nagy mennyiségű a Málvázia, sárga és zöld lindai (selyem-szőlők) szürke és fekete pinean-k (barátok), az igen termékeny és minden körülmények közt tökéletességre jutni szokott áldott Chasselasok — Madeleinek — még nagyon kevesek által ismert, megbecsülhetlen fajai, úgy a Sauvignon blanc, igénytelen kinézésű, de bőtermő, finom zamatu fejr borfaj, melyeknek vegyülékéből, még e mostoha időjárás daczára is, tisztességes bor várható, minthogy ezek a megérésben csaknem teljesen elérték tökéletességüket.

Es ha ez így van 1881. szüretén (s pedig így van), hogyan lehet egy rendes s jó borévben?! Ugy hiszszük, szükség-telen erről szólnunk; mindenki bírván magának képet alkotni egy oly finom nedüről. Csak annyit kívánunk jelezni, hogy iparkodjunk nevezett fajokból mentől többet, egy vagy más módon, (átoltások vagy ültetések által) a régiek helyébe plántálni, hogy így aztán ráfordított költségünk némileg megtérüljön.

Fenn jelzett fajok nagyobb része csemege-szőlő is levén, nagyon háládatos munkát cselekesznek azok, kik birtokukba igyekeznek keríteni azokat. S még ezeken kívül egy néhány nagyobbserüt, a szintén elég korán érő: Uva reginae

*) E czik lapunkhoz is eredeti kéziratban lett beküldve.
Szerk.

(Génuai zamatos) Gros d'or, Golden Champion, Muscat précoce de Saumur, Chasselas Izabellát, melyek mindannyija megtalálható erdélyi hazarészünkben is s nagy részben helyt Kolozsvárt.

Ajánlatunkkal kapcsolatosan eszünkbe jut átkozott phylloxera helyzetünk, mely nagy időre óriás gátat gördített szőlőkultúránk emelkedhetése elé, de a mely, hála a gondviselésnek! hazarészünket még mind ez ideig megkímélte s így remélhető, hogy mi, legalább Erdélyben fejthetjük, tökéletesíthetjük szőlőipárunkat.

Reményünkhöz az alapot azon körülményből vagyunk bátrak meríteni, miszerint úgy a multévi, valamint a legközelebb nyáron működött szakértők tüzetes kutatásainak sem sikerült a rémes phylloxerát Erdélyben fölfedezni s pedig csakugyan nyakára jártak az illető tulajdonosok gyanus telepeinek.

Nem merjük hagosan mondani, mert a phylloxera rémnek megemlítésére is emelkedik hajunkszála, hogy boldog emlékü Nagy Ferenczünk a 70-es évek elején azt mondta, hogy „nálunk nem él meg a phylloxera“, de talán a jó Ég meghallgatja átszellemült „nagyunk“ jóslatát s megóv borzasztó csapástól.

Sokan meg is hátráltak már s ajánlgatták másoknak is, hogy hagyjanak fel a szőlőszettel és kezdtek beültetni telepeiket ojtványokkal, nem gondolva eléggé meg, hogy a szőlő tulajdonképpen — ha t. i. a fajok kellően választvák — sokkal háládatosabb az alma, körte s más gyümölcsnemeknél, meghozván — okszerű mivélés mellett — minden munkánkat dusan jutalmazó termését. S hát ha még azt az egész virány alatt folyton tartó lelki-testi gyönyört tekintjük, a mit egy szépen rendezett szőlő-telep nyújt, különbnél-különbféle igéző gyümölcsseivel!?

Legyünk hát jó reményben jelzett rém kimaradása felől! ültessünk szőlőt s igyekezzünk annak szokott munkáival személyes ismeretségbe jöni s ez által megszerezni magunknak azt az élvezettel párosult hasznos foglalkozást, mely oly üdítően hat egészségünkre s oly áldásthözó háztartásunkra.

Kolozsvárt.

Szentgyörgyi Lajos.

A monostori szüret.

October 22-én reggeli 9 órakor idei szüretünk kezdetét vette. Sem a fiatalság, sem pedig a szedő személyzet között nem volt meg azon általános jó kedv, a mely máskor szüret alkalmával mindnyájunk között honolt.

Lehangolt volt nem csak az ember, hanem maga a szőlőhegy is. Egész nap nem lehetett hallani a szüretezők vidám kurjongásait, a taraczkok dörgését és a zenészek hangszereiből fölhangzó vidám nemzeti nótákat, a melyek csak még a mul évben is szüret alkalmával elragadták a hevesvérű fiatalságot ha huzta is vagy egy eltévedt barna művész, az is csak a szomoruját húzta.

Más esztendőknben, ha rossz termés volt is, szép időjárás mellett megadtuk a szüretnek ünnepélyes formszerűségét, de most a sok fáradtság után nyert kevés alamizsna leszedéséhez

még tisztességes időnk sem volt. Egész nap tapostuk a nagy sarat és dideregtünk a szőlőtökék mellett.

Idei szőlőtermésünk mind minőség, mind mennyiség tekintetében nagyon gyenge eredményt mutat fel. A mesebeli róka, ha bele kóstolt volna szőlőnkbe, bizonyára helyben hagyta volna annak savanyuságát.

A sok kedvezőtlen időjárás miatt kellőleg nem fejlődhetett ki a szőlő cukortartalma, míg ezzel szemben a szabad sav tartalom növekedett. Hogy mily elütő eredményt ad a tavali terméssel is szemben az ideinek cukor és savtartalma, ennek illusztrálására szolgáljon a következő kimutatási táblázat:

Sorszám	Szőlőfajok	1880. évi termés		1881. évi termés		Jegyzet
		czukor	sav	czukor	sav	
		tartalma százalékba	tartalma százalékba	tartalma százalékba	tartalma százalékba	
1	Oporto	17.0	0.6	13.0	0.9	E vizsgálatot a „Babo“-féle must-métóval ejtetük meg.
2	Barát szőlő	16.5	1.05	15.0	1.1	
3	Riesling	17.5	1.0	14.5	1.6	
4	Tramini	19.0	1.05	16.0	1.4	
5	Burgundi kék	16.5	0.7	13.0	1.6	
6	Burgundi fehér	16.5	0.9	14.3	1.8	

A mi pedig a mennyiséget illeti: a honnan kedvezőbb években 100-tól egész 180 veder bort is szűrtünk el, most csak 36 veder lett és fájdalom országrészünknek csak nem minden bortermő vidékéről ily szomorú híreket kell hallanunk.

Végül megvizsgáltuk Réthy Mór egyelemi tanár urnak és a „Földesy“-féle szőlők honi fajokból nyert mustjait,

Az előbbi cukortartalma 12%, savtartalma 1.2%.

Az utóbb „ 13%, „ 1.5%.

Jobb szüretet adjon az Isten jövőre a szegény magyar nemzetnek!

Mátyus Samu,
III. éves gazdász.

A szilágy somlyói mintaszüret.

Az october hó 22-én Szilágy-Somlyón megtartott mintaszüretéről szóló rövid tudósítás tőn érdekelni fogja az „Erdélyi gazda“ t. olvasóit.

Azt hiszem, hogy ha egy mintaszüretet lát az ember, látta valamennyit, mivel azon eszközök, melyekkel végrehajtják mindenütt egyformák és miután a szüret másra, mint az úgynevezett szüz bor készítésre ki nem terjed, egyszerű is.

Mióta gazdasági egyesületünk megalakult, iparkodunk az ahoz fűzött reményeknek, varakozásnak eleget tenni, magunkról életjelt adni, dacára annak, hogy vidékünk minden közlekedéstől elzárt és csak 5—6 órai járás után kapjuk meg a legközelebbi

vasutat és így valóban csodának mondható, ha a vasutakkal hálózott vidékről hozzánk is egy szakember ellátogatott. October 22-én tehát szombaton tartotta meg Fekete Pál szőlészeti szaktanár a szilágy-somlyói kisdud-óvoda úgy nevezett „Pokrócz-hegy“ nevű szőlőjében gazdasági egyleti tagok s más érdekeltek nagy számának jelenlétében a mintaszüretet. Először is kezdé magyarázatát a szőlőfürtöknek érettségi fokáról és összehasonlítván azon előnyöket, melyeket az érett szőlő nyújt szemben az éretlenekből nyert terménnyel, megkezdte a szedést s miután — az időjáráshoz képest — legérettebb fürtök lettek vegyesen válogatva, míg a nem ily minőségűek egy második szedésre hagyattak fenn; a hegyről lementünk a fürtöknek összezuzását eszközölni a zuzó malmot tanulmányozni. Előadta a tanár a zuzó-malomnak előnyeit: szerfelett gyors és tiszta munka teljesítés; kevesebb seprő előállítás; a szőlőben levő anyagok, cukor, zamat és glicerin, teljes megnyerése, továbbá némi anyagi haszon szemben az elromlott zsákok értékével, a mi mind azt bizonyítja, hogy a kinek legalább egy 10 holdas szőlője van, vagy 3—4 szőlős gazda együtt, ily malmot szereznie kell.

A vele való bánást, azután a zúzott fürtöknek rostán való lebogyózását tanárunk gyakorlatilag előadta, megmutatta.

Ezután hogy miként kell banni azon musttal vegyes zúzott szőlővel, mely így előáll, az az érett fürtök minőségétől függ, t. i. kimerjük ezen szőlőhéj- és hussal vegyes levet azon kádból, mely fölött a malom áll, beletöltjük úgy mindenestől egy más edénybe, kád vagy hordóba, hagyván ott — a mind a fürtök igen jó érettek 48—36; — ellenben 24 óráig, hogy a szőlőhéj minden jó tulajdonságát mintegy kiáztassa, ekkor a levet — ha azt akarjuk, hogy abba még szőlő mag se férjen, hántott fűz-vesszőből font kosaron (hasonlít egy méhkasoz) leszűrjük, ellenben ha ily kicsinyiségre nem akarunk ügyelni — a kád vagy hordóból annak lyukán kibocsátjuk, illetőleg tisztított hordókba fejtjük.

Most már ezen hordókat gazdagabbak fűtött erjesztőkamarákba — szegényebbek ellenben — ennek hiányában pinczéikbe viszik s ott miután a levegőt 20 fokra melegítették, vagy hordójukat úgy beburkolták, hogy azok a forrást rövid időn megkezdhessék, a forralást viszik keresztül, elébb természetesen mindegyik hordót kellő magas ászok aláakással s „kotyogó“-val látják el, hogy a hordóhoz férsen később a lehuzást kényelmesen megtenni lehessen.

A kotyogó vizébe, mely 1 liter mennyiségű lehet, dió nagyságu oltott meszet teszünk, mely a mustból kifejtett szénsavat semlegesíteni, ártalmatlanná tenni fogja.

Ezekután — miután tanárunk a hallgatóság s mindnyájan szőlőbirtokosok által a hozzá intézett egyes kérdésekre a kellő felvilágosítást megadta, áttért a vörös borok készítésére.

Tudva levő dolog az, hogy ha a törköly (must) a leve-

gövel érintkezik, igen hamar eczetesedést kap, hogy tehát azon fekete szőlő, melyből a vörös bor készül, a hordóban, — mielőtt kiforrna — meg ne eczetesedjék: oly szerkezetű hordóval vagy káddal kell birni, a mi ezt meggátolja, ez pedig a két tő s fenekü kád vagy hordó s miután azt tanárunk az e célra készített, egy-egy példány ily kád és hordóval kézzel foghatólag megmagyarázása s előnyét kifogástalanul bebizonyítja, örömmel szemlélheté, hogy nézeteiben teljesen osztozunk.

Ezt az „ebédhez“ hívó hang szakítá meg, a midőn étvágyunk kielégítve s szomjunk oltva lön.

Estve a Casino helyiségében folytatva lett a borkezelés theoriájának előadása.

A lehozásról s annak mily időben való keresztül viteléről; némely beteg borok mikénti gyógyításáról, szóval az ifju bornak minél előbb éretté tételéről tartott előadásából valóban a tapasztalt szakértőt hallgattuk és alig vettük észre, egyes kérdéseink intézése után, hogy már az idő későre jár és illő, hogy pihenésre térjünk, a látottak és hallottakról tovább elmélkedjünk.

r. ó.

Könyvismertetés.

Lóisme tekintettel a boncz-élettanra, a fajtatan- és fogtanra, küllemtanra, patkolástanra, bel- és külbetegségek megismerésére és gyógykezelésére. Irta nemes Dáskál György, m. kir. honvéd főállatorvos. — 120 ábrával. — Kecskemét, Scheiber József könyvkereskedő bizománya. Bolti ár 4 frt 50 kr. 456 oldal. —

Szerző nagy szolgálatot tett az ügynek azzal, hogy a lovat tartó és lóval bajlódókat érdeklő hasznos és szükséges tudni valókat az im most bemutatott könyvben, a nagy közönség számára összeállította, hozzáférhetővé tette. Szorgalmasan átolvasva az előttem fekvő munkát nyugodt lélekkel mondom azt, mit leírtam — vonatkozva arra mint egészre és eltekintve egyes részletek némi hiányosságától.

A t. szerkesztő ur szives felszólítására kissé behatóbban fogom az egyes fejezeteket ösmertetni és méltatni; ezt azonban csak tartózkodva teszem még pedig azért, mivel szerző — mint az „Előszó“-ban mondja — a lóismével első sorban nem a gazdának, a lótenyésztőnek; hanem a lovas tisztnek akart a sikeresebb tanulmányozásra alkalmat nyújtani. A gazdára, a lótenyésztőre stb — némely dolgok körülményesebb, nagyobb terjedelemben való előadásával — csak „tekintettel“ volt. Nekem nem lehet célom a lovas tisztnek igényeinek mértékét alkalmazni a szóban levő műre; a gazda mértékével pedig azért nem mérhetek, mert nem annak van írva. Ezen körülmény dacára bátran ajánlom minden gazdának és lótenyésztőnek a „Lóisme“ megvételét; ne sajnálja a 4 frt 50 krt egy olyan munkától, melyben sok mindenfélét olvashat olyat, mi édes anya nyelvünkön még nem igen van leírva.

Első rész: boncztan és élettan. A mi az egyes fejezetekben elmondva van az — habár helyenként igen röviden — elég jól és érthetően van elmondva. Reszemről azonban nem tartom indokoltnak, hogy — ha már boncz-élettant adott —

a boncz- és élettan alapvető fejezetét, a sejtek és szövetekről szólót teljesen kihagyta. Nagyon jól tudom, hogy közönségünk manapság is igen „tudományos“ dolognak tartja a sejtekről valamit — bárcsak a legszükségesebbet — tudni. — Szerző bizonyára elégszer tapasztalta, hogy olyanok, kik a lóisme minden ágában, nemcsak szájjal, hanem valóban járatosak, milyen téves fogalommal vannak az állati szervezet életműködéséről; mennyi balgaságot hisz és mond sok okos ember csak azért, mert a szervezetet csak kívülről, nem alapjából ösméri. Boncz-élettan sejtlan nélkül oda megy ki, mint az építészettan az építészeti anyagok: fa, kő, téglá ösmertetése nélkül.

Második rész: fajta- és fogtan. A fajtatanban pár szóval megemlékezik azon tényezőkről, melyek a különböző lófajták előállítását eredményezték, melyek tehát most is változtatólag hathatnak a jellegre. Megösmertet a különböző haszonczélokra alkalmas nevezetesebb fajtákkal. Bizonyos dolgokat azonban tulröviden és határozottan említ p. o. hogy az orlowi gyorsügető ló keleti mén és hollandi kancza párosításából jött létre; hogy a nemes erdélyi ló közönséges erdélyi és spanyol lótol származik. — Magyarország lóanyagának főbb típusairól szintén megkellett volna röviden emlékeznie. A fogtanban „A fogak korának hamisításai“ §-a jól kiegészíti a többi §§-ban elmondottakat.

Harmadik rész: küllemtan, annak mit szerző „a ló nagysága és annak mérése“ „a mozgás“ „a lovak rossz szokásai“ „a ló fölvétele és leírása“ „a törvényes főhibák“ „a lovak különféle használatra való kiválasztása“ című §§-ban leír, különösen a kezdő gazda, a még nem tapasztalt lótenyésztő igen nagy hasznát veheti.

Negyedik rész. Patkolástan. Az egyes fejezetek ezime már eléggé elárulja, mennyi hasznos tudnivalót foglal magában ezen rész. I. a pata egyes részeinek szerkezete, alakja, működése és ápolása. Szerző e fejezetben szintén ajánlja a patának téhén-ganajjal való becsapását mit pedig én is, mások is, nem jónak tartanak. Ezen kérdés e lapok hasábjain nem nagyon rég, igen heves vita tárgyát képezte. — II. az egészséges és szabályos patának alakja, annak használtatása és ápolása. III. Patkolási eljárás a rendes patájú, szabályos állású és menésű patkolandó lovaknál. A patkók levétele; a pata meghántása; a patkók kiválasztása és feligazítása; a patkó felverése című §§-okat reprodukálni kellene 100.000 példányban és fölszegeztetni — nem a kovácsok; hanem a tulajdonosok paporiumának ajtajára. A kovácsoknak előbb patkolási cursus kellene! csak hogy erre azt mondják a mi jó uraink: micsoda, ugyan ki menne el oda! IV. Az uj vasalási mód. Kimerítően tárgyalja a különböző hibás paták, szabályellenesen járó lovak patkolását.

V. A pata betegségek és azoknak gyógykezelése. A beteg paták vizsgálati módja és a többi §§-ok alapján a nem szakrő is hozzá foghat némely egyszerűbb eset gyógyításához; ennél sokkalta nagyobb haszna

az lesz, hogy megtanít a veszélyes bajt idején fölismerni és ösztönözni fog jó helyre fordulni segélyért nem pedig kontárkodni. — Függelék: a lovakkal való bánásmód patkolás közben. Követendő volna az itt adott utasítás úgy a kovácsok, mint a kocsisok részéről; és hogy ez csakugyan megtörténjék a tulajdonosnak kellene után nézni parancsolni, ha t. i. tudná — mit és hogyan.

Ötödik rész: a bel és külbetegségek. Függelékül a varratok; az érvágás; a herélés és a lótenyésztésről ad rövidre vont hasznos utasításokat.

A nyelvezet mindvégig tömör, jó magyaros, összekötve elég élénk és folyékony előadással. Hogy némely műszó, melyet szelvényben idegen hangzással használnak, gondot adott; hogy magyarítása nehezen ment — nagyon eltudom képzelni: ennek dacára jól sikerültek, kivéve talán az „alállóállás“-t.

Dr. Szentkirályi Ákos.

EGYVELEG.

— Hálanyilatkozat. A „Magyar Föld“ october 29-ik számában a következő nyilatkozatot közli: Budapest főváros közönsége, valamint számos más testület és közintézet, nemkülömben egyesek részéről feledhetlen férjem elhunytá alkalmából hozzám érkezett, mélyen megható részvényt nyilatkozatokra, a csapás sulya alatt, mely engem ért, mindeddig válaszolni képes nem voltam s midőn válaszom most is a nyilvánosság úján és általánosságban jelenik meg, legyenek kegyesek mindazok, kik részvétők nyilvánításával megtisztultak, elnézők lönni irányomban, mert a nagy fájdalom hatása alatt, egyenként válaszolni, erőmet meghaladja. E sorokkal fejezem ki tehát köszönetemet úgy a főváros igen tisztelt közönségének, mint az országos gazdasági egyesületnek, a magyar tud. akademiának, az erdélyi gazd. egyletnek, az izr. kézmű- és földmívelési egyletnek, az 1848—49-ki honvédek központi választmányának stb. és a boldogult számos barátai és ösmerőseinek; a betegség tartama alatt, valamint a gyászos eset bekövetkezte után tanúsított részvétükért, mely balsamul szolgált a lélek sajtó sebére, melyet a nagy veszteség okozott s a melyre éltmfogytáig mindenkor hálattal szívvel emlékezem.

Budapest, 1881. okt. hó 26-án.

Öz. Morócz Istvánné,
született Balogh Fanny.

— Hunyadmegyei gazdasági egylet alakítására bocsátott ki lelkes felhívást a megye derék főispánja Barcsay Kálmán. Az eszme különben még 1874-ben az erdélyi gazdáknak Déván tartott vándorgyűlésén merült fel és mint látjuk hét évig tartott, míg az akkor elvetett magcsirázni kezdett. Az aláírások november végére lesznek a kezdeményezőhöz beküldendők és midőn önzellen fáradozásaihoz a legszebb sikert kívánjuk, fenntartjuk magunknak, hogy tárgyra még külön vizatérhessünk! —

Üzleti heti szemle.

(A „Pesther Lloyd“ nyomán.)

Gabona és gyapjupiacz Budapest, 1881. october 23-ától october 29 éig.

Buza lanyha üzlet, forgalom 70,000 metermázsa, ár 12 frt 65 kr.

Rozs csendes irányu üzlet, forgalom 3000 metermázsa, ár 8 frt 80 kr.

Árpa élénk üzlet, forgalom 8000 metermázsa, ár: takarmányárpa 7.55 frt, seres árpa 9.50 frt.

Zab élénk üzlet, forgalom 6000 metermázsa, ár 7.60 frt.

Törökbuza gyenge üzlet, 10,000 forgalom metermázsa ár 6.85 frt.

Gyapju. Majd minden héten érkeznek, leginkább osztrák gyáraktól vevők, mit gazdag és czélszerű raktárainknak köszönünk; ellenben a külföld még mindig tartzkodó, daczára, hogy a készleteink az ő igényeiknek is elegendően megfelehetnek. Általában a hangulat tartósan lanyha s adásvétel csak ármérséklés mellett fordul elő, a mire az előhaladt idény miatt az eladók többsége hajlandó is. A héten a forgalom 800 metermázsa terjedt ki, ennek mintegy fele jobb közep egynyiretű posztógyapjura 108—112 frtjával s finum posztógyapjura 135 frtjával esik. Ezenkívül vásároltak katonai posztóra tiszavidéki kétnyiretű gyári gyapjut 93—73 frtjával, bácskai egynyiretűt 67—68 frtjával s közep finom timár gyapjut 55—68 frtjával

Gabona-árak:

minimum és maximum: Budapest oct. 29. | Bécs oct. 29.

Buza	12.30—13.00 frt	12.00—14.10 frt
Rozs	8.60—8.80 frt	9.40—10.10 frt
Árpa, takarmány	7.25—7.70 frt	7.50—8.00 frt
Árpa, szeszfőzésre	7.80—8.25 frt	9.00—9.75 frt
Árpa, seres	— — — frt	9.75—10.25 frt
Zab	7.50—7.75 frt	8.00—8.55 frt
Törökbuza	6.40—7.30 frt	7.45—8.00 frt

Budapesti marhavásár oct. 27-ikén. Összes felhajtás 2223 db. nagy és 249 drb. apró marha. Ebből eladott 27 db. bika, 887 db. ökör, 884 db. vágó tehén, 210 db. fejős tehén, 215 db. bival, 429 db. borju, — db. birka. Árak: bika darabonként 86—130 frt, ökör páronként 200—370 frt, vágó tehén páronként 140—290 frt, fejős tehén darabonként 90—126 frt, bival páronként 195—227 frt, borju darabonként 9—34 frt, birka párja 8—17½ frt. Húsarak 100 kilonként: ökörhús 48—51 frt, tehénhús 45—49½ frt, borjuhús 60—80 frt, bivalhus 44—47 frt.

Bécsi marhavásár oct. 25-ikén. Összes felhajtás 2378 drb és pedig 1365 drb. magyar, 744 drb. lengyel és 269 drb. német fajta, melyből 2253 drb. ökör, 27 drb. tehén, 30 drb. bika és 68 db. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó 52—60 frt, lengyel 54—57½ frt, német 52—59½ frt, tehén 45—50 frt, bika 48—52 frt, bival — 43 frt. Lábán darabonként 100—255 frtot fizettek.

Kőbányai sertésvásár oct. 28-án. (Az első magyar sertéshizláló és kölcsönelőgező részvénytársaság jelentése.) A szükséglet, különösen a kiviteli, a héten ismét emelkedett ugyan és élénk forgalmat idézett elő, mindazonáltal nyomottabb hangulat mutatkozik, mert német piacokról a nagy felhajtások következtében kedvezőtlen eladási jelenségek érkeztek, melyek a kivivők hangulatát lanyhitották és ezek a követelt árakat csak nehezen adták meg, sőt nehéz fajták árából a tulajdonosoknak engedni kellett.

Jegyzett árak: magyar válogatott áru 280—320 klgr. nehéz 53½—59 kr. 180—220 klgr., nehéz 57½—58½ kr. Öreg 300 klgr. tuli 56—57 kr. Transitóban: szerbiai 27½—59 kr. romániai 55¼—59 kr., tuskés 54—55½ kr tiszta klgrként.

Takarmány árak: tengeri bánáti 6.75 frt, román 6.85 frt, árpa 7.75 frt. **Helyi állomány:** október 21-ikén maradt: 77,723 drb; hozzá hajtattott: alvidékről kövér 8230 drb., sovány 270 drb., Szerbiából 3064 drb., Romániából 3043 drb., magyar államvasutttal 923 drb., budai vámoknál — drb., együtt 15,530 drb., összesen 93,253 drb. Elhajtattott: Felvidékre 197 drb. Bécsbe (m. h. 662 drb.) 2474 drb., Csehországba 963 drb., Bodenbachon át 7622 drb., Ruttkán át 1940 drb., Dél-németországba 366 drb., Budapesti fogyasztás 2253 drb., kültelki fogyasztás 110 drb., magyar államvasutttal 51 drb., összesen 15,976 drb., marad állomány 77,277 db. A részvény szállásokban 20,775 db. van elhelyezve.

Az egészségrendőri és transito szállásokban maradt okt. 21-éről 15,945 db., hozzáhajtattott: szerbiai 3064 drb., romániai 3048 drb., összesen 22,052 darab, elhajtattott 6168 drb. marad állomány 15,884 drb. és pedig 4770 db. szerb és 11,114 db. román. Az egészségi vizsgálatnál eddig 3130 drb. a fogyasztás alól kivonatott és technikai czélokra feldolgoztatott.

Disznózsir: szilárd ület, kész áru hordóval együtt 72—72½ frt, november—december havi kötésben hordó nélkül 69½ frt.

Szalonna: a forgalom csak a mérsékelt szükséglet fe-

dezésére szorított, vidéki szalonna 55½ frt, városi árú 63½—64 frt, füstölt szalonna 70 frt.

Bécsi sertésvásár. oct. 25-ikén. Összes felhajtás 4192 drb. és pedig 1047 drb. nehéz, 1258 drb. középhez és 2187 drb. süldő; melyből 2006 drb. magyar, 2187 drb. orosz-lengyel, 215 drb. szerb és 84 drb. oláh fajta. Árak 100 kilonként: nehéz 53—54 frt, középhez 49—52 frt, süldő 31—45 frt; szalonna és zsir 70—72 frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetés.

Lóhere, luczerna, baltaczimmagot, valamint bármi néven nevezendő vetésre alkalmas gazdasági magvakat legmagosabb árak mellett vásárolnak

Wolfner és Weisz,

magkereskedők.

Bécs, I. Wallfischgasse 11. sz., hova szives ajánlatok (24.) minta kíséretében intézendők. (6—14.)

Piaczi árak.

A heti vásár		Egy hectoliter vagy metermázsá*						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozsa	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahús
á r a k r a j o z á r o k b a n											
Beszterozo		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brassó	oct. 28	880	580	515	485	280	450	280	—	250	44
Osik-Szereda		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dés		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Déva*		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Erzsébetváros	oct. 29	750	650	550	—	188	500	330	180	325	44
Fogarasz		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
K-Fehérvár*		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gy.-Sz.-Mklés	oct. 23	1000	—	600	550	275	635	280	—	160	40
Kolozsvár	oct. 27	900	—	580	—	300	500	250	240	300	46
M-Vásárhely	oct. 29	1040	835	785	658	300	625	250	140	450	40
Hagy-Enyed		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
H.-Szeben	oct. 28	800	680	560	—	310	540	120	80	375	46—48
Szeged		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sz.-György		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sz.-Régen	oct. 27	840	662½	570	—	325	500	230	110	280	36
Sz.-udvarhely	oct. 25	800	600	600	—	300	575	290	40	240	40

*) A csillaggal jelelt árak metermázsára értendők.

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 50 kr-ával számíthatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetés szerint akárhányszor változtathatják.

Az „Erdélyi gazda” hirdetési díjszabályzata.

A kivánt tér megnevezése	széri hirdetésnél									
	1	1—3	1—6	1—12	1—18	1—24	1—30	1—36	1—42	1—52
	fizetendő forint									
1/10 v. egész oldal	7	20	35	65	95	120	140	160	190	210
1/10 v. fél „	4	10	18	33	48	60	70	80	90	105
1/10 v. negyed „	3	6	9	17	24	30	35	40	45	53
1/10 v. nyolczad oldal	2	3	5	9	13	15	18	20	23	27
1/10 v. tizenhatod „	1	2	3	5	6	8	9	10	12	14

Ezenkívül 30 kr. helyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői 25% vagyis egy negyedrés engedelményben részesülnek ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkozhatnak.